पार्थतश्च रणश्रेष्ठो धर्म्मपुत्रश्च पाण्डवः। द्रोणस्य पश्यतः सैन्यं गाङ्गेयस्य च भारत।
जघ्नतुर्व्विशिखैस्तीक्ष्णैः परानीकविनाशनैः। द्रवमाणं तु तत् सैन्यं तव पुत्रस्य संयुगे।
नाशक्नुतां वारयितुं भीष्मद्रोणौ महारथौ। वार्य्यमाणञ्च भीष्मेण द्रोणेन च महात्मना।
विद्रवत्येव तत् सैन्यं पश्यतोर्द्रोणभीष्मयोः। ततो रथसहस्रेषु विद्रवत्सु ततस्ततः।
तावास्थितावेकरथं सौभद्रशिनिपुङ्गवौ। सौबलीं समरे सेनां नाशयेतां परन्तप। २४८५
शुशुभाते ततस्तौ तु शैनेयकुरुपुङ्गवौ। अमावास्यां गतौ यद्वत् सोमसूर्य्यौ नभस्तले।
अर्ज्जुनस्तु ततः क्रुद्धस्तव सैन्यं विशाम्पते। ववर्ष शरवर्षेण धाराभिरिव तोयदः।
बध्यमानं ततस्तत्तु शरैः पार्थस्य संयुगे। दुद्राव कौरवं सैन्यं विषादभयकम्पितं।
द्रवतस्तत्समालोक्य भीष्मद्रोणौ महाबलौ। न्यवारयेतां संक्रुद्धौ दुर्य्योधनहितैषिणौ।
ततो दुर्य्योधनो राजा समाश्वस्य विशाम्पते। न्यवर्त्तयत तत् सैन्यं द्रवमाणं समन्ततः। २४९०
यत्र यत्र सुतं तुभ्यं यो यः पश्यति भारत। तत्र तत्र न्यवर्त्तन्त क्षत्रियाणां महारथाः।
तान्निवृत्तान् समीक्ष्यैव ततोऽन्येऽपीतरे जनाः। अन्योऽन्यस्पर्द्धया राजन् लज्जया चावतस्थिरे।
पुनरावर्त्ततां तेषां वेग आसीत् विशाम्पते। पूर्यतः सागरस्येव चन्द्रस्योदयनं प्रति।
सन्निवृत्तांस्ततस्तांस्तु दृष्ट्वा राजा सुयोधनः। अब्रवीत् त्वरितो गत्वा भीष्मं शान्तनवं वचः।
पितामह निबोधेदं यत्त्वां वक्ष्यामि भारत। नानुरूपमहं मन्ये त्वयि जीवति कौरव। २४९५
द्रोणे चास्त्रविदां श्रेष्ठे सपुत्रे ससुहृज्जने। कृपे चैव महेष्वासे द्रवते यत् वरूथिनी।
न पाण्डवान् प्रतिबलान्नवमन्ये कथञ्चन। तथा द्रोणस्य संग्रामे द्रौणेश्चापि कृपस्य च।
अनुयाह्याः पाण्डुसुता नूनं तव पितामह। यथेमां चमसे वीर बध्यमानां वरूथिनीं।
सोऽस्मि वाच्यस्त्वया राजन् पूर्व्वमेव समागमे। न योत्स्ये पाण्डवान् सङ्ख्ये नापि सात्यकिपार्षतौ।
श्रुत्वाऽहं वचनं तुभ्यमाचार्यस्य च भारत। कर्णेन सहितः कृत्वं चिन्तयानस्तदेव हि। २५००
यदि नाहं परित्याज्यो युवाभ्यामिह संयुगे। विक्रमेणानुरूपेण युध्यतां पुरुषर्षभौ।
एतत् श्रुत्वा वचो भीष्मः प्रहसन् वै मुहुर्मुहुः। अब्रवीत् तनयं तुभ्यं क्रोधात् व्यावृत्य चक्षुषी।
बहुशोऽपि मया राजन् पथ्यमुक्तो हितं वचः। अजेयाः पाण्डवा युद्धे देवैरपि सवासवैः।
यत्तु शक्यं मया कर्त्तुं वृद्धेनात्र नृपोत्तम। करिष्यामि यथाशक्ति प्रेक्षेदानीं सबान्धवः।
अद्य पाण्डुसुतान्सर्व्वान् ससैन्यान् सह बन्धुभिः। मिषतो वारयिष्यामि सर्व्वलोकस्य पश्यतः। २५०५
एवमुक्तस्तु भीष्मेण पुत्रस्तव नरेश्वरः। दध्मौ शङ्खं मुदा युक्तो भेरीश्च समताडयत्।
पाण्डवाश्च ततो राजन् श्रुत्वा तु निनदं महत्। दध्मुः शङ्खांश्च भेरीश्च मुरजांश्चाभ्यवादयन्।
इति श्रीमहाभारते भीष्मपर्व्वणि भीष्मवधपर्व्वणि भीष्मदुर्योधनसम्वादेऽष्टपञ्चाशोऽध्यायः॥ ५८॥
॥ धृतराष्ट्र उवाच॥ प्रतिज्ञाते ततस्तस्मिन् युद्धे भीष्मेण भारत। मम पुत्रस्य वाक्यैस्तु क्रोधितेन विशाम्पते।
भीष्मः किमकरोत्तत्र पाण्डवेयेषु सञ्जय। पितामहे वा पाञ्चालास्तन्ममाचक्ष्व सञ्जय।